

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egész evre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Ave Rex!

Mikor a romai gladiátorok kemény dobajjal vonultak utolsó útjukra, a circus porondjára, a Caesar páholya előtt sorba fejlődtek s az elnemtűl nézősereg csöndjében harsány szóval kiáltották a császár felé: Ave Ceasar, morituri te salutant!

Mikor a nemzet élő testjének egy nemes sejtje leválik, mikor rózsájából szirmot tép az idő, könnyet hullat, de a sir fölött tovább tekint. Élete nem a gladiátorok s a siralomház lakóinak élete. A halott király ravataláról az élő új királyra, a kapucinusok hangtalan sírboltjáról a koronázási dombra emeli tekintetét!

Ave Rex victuri te salutant! Üdvözlünk magyarok ifjú, koronás királya, egy élni vágyó nép üdvözlő téged!

Veled nem feledésen és engesztelődésen kell kezdeni; biztatóbb jelek közt köszöntesz be hozzánk. Láttál a béke művében, mikor a századok tragikus mulasztását siettünk pótolni s még inkább megismerhettél bennünket véres harctereken. Láthatad népünk, fajunk nyíltságát, értelmét, tisztességét, hűségét és vitézségét.

Kivánjuk Istentől — in die solemnitate et laetitiae cordis tui — értsd meg a magyart.

Letétetett kezeidbe a hatalom őseink törvényhozása által, használd javunkra, javadra is akkor válik. Kivánjuk, ismerd meg a nemzet jobbait s élünkre veszedelmes contraselectióval ne a selejtet, hanem a derekast, a legjobbat állítsd. Nemcsak nemzetünknek, dinasztádnak is romlása, ha a hatalomhoz nálunk csak a fertőzött becsület juthat, ha Tacitus tolla jobbat nem írhat kormány férjainkról, mint egykor Felix procuratorról: Per omnem saevitiam ac libidinem ius regium servili ingenio exercuit.

Legyen szemed a magyar Egyház siralmain is. Esküd köt immár gondja viselésére. Szemeld ki élére a lélek és munka aristocráciáját. Erre van most kiáltó szükség.

Értsd meg önézetünket. Történelmünk patinája ősi, ősbib megannyi népedénel. Kulturánk gyökérszála nem Európából való, középzásia évezredes kulturája él bennünk. Nem a ma gyermekei vagyunk.

Szabadon szolunk hozzád, ahogy Toldi szót Nagy Lajoshoz s ha szokatlan számodra, hogy nem hajlongunk, legyen megnyugvásodra, hogy meghalunk Érted! Nem érezzük magunkat szolgálknak, hanem szabad nép fiainak s tudjuk Tacitusból, hogy a rabszolgák zsarnokokat nevelnek.

Tudd meg, mennyire igaz költőnknek szava: A magyarnak már szokása, hogy a jussát el nem hagyja. De ha bänni tudnak vele, Az ingét is odaadja... Becsüld meg a magyar népet, mely nem rideg és kiméletlen, mint német szövetségese, hanem gyöngéd, mint az édesanya s kemény, mint a Kárpátok sziklafala, mely honát övezi.

Értsd meg régi panaszainkat, vágyainkat, segíts teljes nemzeti élethez. Bizz abban a magyar hadseregben, mely őseit a csehek ellen hatalomhoz segítette, Mária Terézia alatt Berlint megfenyítette, bizz bennünk, hogy mi magyarul is tudunk győzni. Nekünk pedig ez minden vágyunk, évszázados álmlunk: a magyar haderő. Ha Egerben negyven év előtt az útca porába térdepeltek és sirva esótkolták a honvéd zászlóalj magyar lobogóját, hidd el, mi sem fogadjuk száraz szemmel, örömtelen érzéssel a független nemzeti hadsereg intézményét.

Ne tartson attól másik államod, hogy pénzen akarunk fegyverkezni; nem koldul alamizsnát a magyar. Ne tartson attól dinasztiad, hogy ha nemzetivé válik haderőnk, ernyedten letesszük kardunkat. Nekünk nincsenek ipari hagyományaink, nálunk a harci szellem él folyton. Annál is inkább él, mert tudjuk, hogy szomszédaink nem mind gáncs nélküli lovagok

Érts meg koronás ifjú királyunk minket. Sebeinkkel nem hivalkodunk, vérünk omlását nem panaszoljuk, maradék erőnk, maradék emberünk mind élni vágyik. Királyi lakodból, főn a nagy Dunánál, a világ legszebb páholyában halld a köszöntő szót:

Ave Rex, victuri te salutant!

Jegyezzünk
az ötödik hadikölcsönre.

Az abrogált ünnepeken a pro populo misék ad mentem episcopi végzendők.

A XII. számú püspöki körlevél a következő intézkedést közli:

Az augusztusvégi ellenséges betérés alkalmával egyházmegyénk azzal is sokat szenvedett, hogy templomok, papilakok és iskolaépületek pusztultak el vagy rongálódtak meg. A jó Isten segítségével sikerülni fog a haborúnak ezen szomorú emléket is eltüntetni és a károkat kijavítva templomainkat és más egyházi épületeinket régi állapotukba visszahelyezni. Alkalmat akarván adni Tisztelendő Testvéreimnek is, hogy a restaurálás eme munkájában résztvegyenek, azon kéréssel fordultam az Apostoli Szentszékhez: engedje meg, hogy az erdélyegyházmegyei plebánosok illetve administratorok, akik az u. n. pro populo misék végzésére vannak kötelezve ezentúl az eltörölt ünnepeken a püspök szándékára misézhesenek, aki nála befolyó stipendiumokat a haborúban megrongált templomok, papilakok és kath. iskolák helyreállítására és felszerelésére fordítja. Az eltörölt ünnepeken való ilyen applikálás már hazánk több egyházmegyéjében szokásos. Az Apostoli Szentszék a bécsi nuntiusnak 1916. nov. 20-án 130. sz. a. kelt értesítése szerint kegyesen hozzájárult ezen kérelemhez, a következő öt év tartamára.

Ennél fogva elrendelem, hogy a plebánosok és administratorok már a következő 1917. évtől kezdve az eltörölt ünnepeken az eddig szokásos pro populo intentiók helyett ad mentem Episcopi misézzenek a következő szabályok szemeltartásával:

1. A rendelet csak azon papokat érinti, akik hivataluknál fogva vasárnap és ünnepeken pro populo kötelesek misézni. Ha valaki két plebániát lát el, ilyen eltörölt ünnepek alkalmával a

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legregyebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

binandi facultas alapján mondandó mindkét szentmisét köteles ad mentem Episcopi felajánlani.

2. Eltörölt ünnepnapokul azon napok veendő, amelyek valamikor nyilvános ünnepek voltak, de jelenleg ezen napokon nincs kötelező szentmisehallgatás. Ha azonban valamely eltörölt ünnep vasárnapra esik (pl. 1917-ben Nativ. S. Joannis Bapt. és Fest. Ss. Simonis et Judae App.) a szentmise pro populo mondandó. Az 1917 évi abrogált ünnepnapok sorrendjét a mellékelt két jegyzék mutatja. Sziveskedjenek Tisztelendő Testvéreim e napokat az 1917. évi Directoriumban, mely a pápai engedély elnyerése előtt már ki volt nyomtatva megjegyezni és az abban levő *A. p. pop* jelzést *Int. ad mentem Episcopi* jelzésre kijavítani.

3. Ha valaki a jelzett napok valamelyikén nem tudná személyesen elvégezni ad mentem episcopi az intenciót, végeztesse el más megbízható pappal.

4. A szentmisék stipendiumait egyedül és kizárólag a püspöki iroda gyűjti és gondoskodik arról, hogy minden ünnepnap legyen annyi számú intenció, ahány plebános és adminisztrátor miséznek. A miséző papok tehát nem fogadhatnak el az eltörölt ünnepnapokon intenciókat, hanem egyszerűen miséznek azon szándékra, amelyet a püspöki irodában tartanak nyilván: „*ad int Episcopi*.” Az egész újabb rendelkezés ennél fogva csak arra kötelezi a plebánosokat és administratorokat, hogy eltörölt ünnepnapokon a *pro populo* helyett *ad mentem* vagy *intentionem Episcopi* kell misézniük. Azon szabály, hogy a plebánián összegyűlt intenciókat, melyeket a lelkész nem tud elvégezni, sem más megbízható papnak nem tud átadni, a püspöki irodához kell beküldeni, a jövőre is fennáll.

5. Az eltörölt ünnepnapokon végzett intenciókról minden félévben az esperesi hivatal útján bizonyítványt kell beküldeni, mely célra a két mellékelt lap szolgál. A beküldési határidő július 15, illetve január 15.

Gyulafehérvár, 1916 dec. hó 20.

† Gusztáv Károly s. k.
erdélyi püspök.

Ünnepély a koronázás emlékére.

Figyelmeztetés.

Nagy események tartják lefogva és izgalomban most a magyar nemzet lelkét. Munkában és nagy küzdelmekben meg-edzett karja világraszólló győzelmes harcokban védi a határt s szenvedésekben megtisztult, felemelkedett lelke a koronázás nagy fontosságú eseményével van tele-

gyük kezében kardot forgat, másikkal ifjú királya jobbját szorítja meg december 30-án. E napon frigrre lép a nemzet és királya s erősen hiszem, hogy e frigy forrása lesz az egyetértésnek. Ez egyetértésben majd egybeforr a nemzet és királya s erős lesz, dicső és boldog.

Nagy és emlékezetes nap lesz tehát a koronázás napja. Tudom, hogy emléke élni fog kitörülhetetlenül az édes haza minden polgárának lelkében, de én felelhetetlenné szeretném tenni még a kicsinyek, a magyar haza jövő polgárai előtt is. Azt szeretném elérni, hogy a nagy idők nagy eseményeivel összekötöttesben éljen lelkükben a koronázás eseménye.

Azért elrendelem, hogy az egyházmegye minden polg. leányiskolájában és elemi iskolájában a koronázást követő legközelebbi tanítási napon szünet legyen, illetőleg e napon, tanítás helyett, a nevezett iskoláknál ünnepély legyen Ófelsége trónra lépésének örömeire és emlékére.

Az ünnepély tárgysorozata a következő lehet:

1. Szózat, éneklés az ifjúság.
2. Ófelségének a néphez intézett kiáltványát felolvassa az igazgató s azokban foglalt eszméket ismerteti.
3. Valamelyik tanító ismerteti Ófelségének mindazon nyilatkozatait, melyekből a nemzet megismerheti királyának lelkét és uralkodásának nemes szándékát.
4. Szavalat.
5. Himnusz, éneklés az ifjúság.

Gyulafehérvár, 1916. dec. 27.

Gusztáv Károly,
erdélyi püspök.

Krónika.

Az elmúlt év bővelkedett megrázó eseményekben és nem várt fordulatokban. Mindjárt újév napján (ő naptár szerint) Nikita király békét ajánlott az osztrák-magyar monarchiának. A béke ajánlatot elfogadtuk, de az öreg a tárgyalások elől megszökött. Hogy jó szántából-e vagy „felsőbb” utasításra cselekedett — nem tudjuk. Azóta felmerült itt is ott is egy-egy hír az öregről, de most már alig törődik vele valaki. A tél aránylag csendesen telt el. A tavaszra ígért nagy offenzívákra készültek elleneink. A készülődést egy kisé megzavarta Németország verdumi offenzívája, melynek kézzel fogható sikere ugyan nem volt, hanem annyit mégis elért, hogy a Sommenál megindított nagy angol offenzíva, melyben 10000 ágyú ontotta a tüzet a németekre, a franciák verdumi „elfoglaltsága” miatt nem vezetett a kívánt eredményre. Az „egységes front”-ot mi is egy kissé zavartuk Olaszországban az asiagai és arserioi erődítmények elfoglalásával. Ennek mindjárt miniszterválság is lett a következménye Olaszországban az olasz hadüzenet évforduló napján.

Hogy nagyobb munkaejét fejthessünk ki, a kormány május elsejen bevezette a nyári időszámítást, egy órával korábbi felkelésre buzdítván a lakosságot. Ezt a kormányrendeletet igen sokan üdvösnek találták. Sokan pedig csak ezt a kormányrendeletet találták üdvösnek. Junius hava meghozta a szomorú emlékeztető „lucki epizódot”, melyet még most is magyaráz-

gatni igyekeznek az illetékesek a „Lucki titok” címen. Bukovinában és Galiciában jelentékeny területet fel kellett adnunk, szerencsére azonban a Kárpátok tájában ismét sikerült megállítani az orosz hadakat.

A Lucki epizódnál is szomorúbb emlékü az „erdélyi akácia” sorsa, mely üntelt kijelentésnek 700000 ember menekülése lett a gyászos eredménye. Oláhország hadatüzent és hadüzenet előtt támadott. Megkezdődött a szomorú népvándorlás keletről nyugatra. Most pedig a még szomorúbb visszavándorlás nyugatról keletre. Az oláhok erdélyi uralma pünkösdi királyság volt. Hű szövetségeseink Petroszény-nél, Szebennél, Fogarasnál, Brassónál Orsovánál egymásután adták a halálos csapatát a hitvány hullarablónak. Az erdélyi ezredek, különösen a székely ezredek, bár nagyon megfogva kerültek az erdélyi frontra, kitétek magukért. Most már valahol Braila és Galacz felé járnak a 82-ös és 62-ös székelyek, meg a brassói honvedek. Utjuk sokáig emlékeztet lesz Oláhország történetében. A győzelmes előnyomulás által keltett örömet megzavarta öreg királyunk halála felett érzett gyászunk, s a temetés után bekövetkezett herceghalmi vasúti szerencsétlenség. Talán némi vigasztalásul adta a jó Isten, hogy Bukarest olyan hamar kezünkbe jusson. Az új király első szózata, melyet népeihez intézett a béke reményét keltette és a rákövetkező békeajánlat mindenkinek szívét belső örömmel töltötte el. Ellenségeinknek kissé nehezére esik a tárgyalás, de reméljük, hogy a náluk sokszor hangoztatott humanizmus ez alkalommal talán nem lesz üres szóbeszéd és hajlandók lesznek a béketárgyalások megkezdésére. Egy év múlva krónikánkat az 1917. januári békekötéssel szeretnők kezdeni. Adja Isten, hogy úgy legyen.

A brassói tuszok sorsa.

Brassóból jelentik: Brassó vármegye alispánja jelentést kapott Bukarestből a Brassó megyéből elhurcolt tuszok sorsáról. A jelentés szerint Herfurt Ferenc száz víkariust nem azért hurcolták el a románok, mert állítólag eltitkolta a Feketetemplom drága szőnyegeinek rejtekhelyét, hanem azért, mert a román katonaság besugói magyar barátának minősítették. Meisel József brassói apát-plebánost a románok egészen Buzeuji hurcolták magukkal. Onnan érkezett jelentés illetékes helyre, hogy rettenetes szenvedések és a leggyalázatosabb bánásmód után az apátplebános megszabadult a rabságból. Az alispánhoz érkezett jelentés szerint Bukarestben több egyént letartóztattak azok közül, akik Brassóban hatóságai funkcionáriusok voltak a rómság részéről. Közöttük van az az ember is aki Herfurth Ferencet letartóztatta. Ugyanezer jelentés közli végül, hogy 15 hétfalusi csángó ember, akiket a visszavonuló román csapatok mint fuvarosokat hurcoltak magukkal, már utban van Brassó felé.

Dec. 27-én illetékes helyre újabb autentikus jelentés érkezett, hogy a Brassóból elhurcolt tuszok legnagyobb része megszabadult az oláh fogságból.

Hazajövetelük azonban, az utazási nehézségek miatt, egyelőre lehetetlen. Ami Meisel József apátplebános sorsát illeti, bár a legtöbb valószínűség és a róla érkezett jelentések autentikus volta azt a feltevést erősíti meg, hogy Meisel ez idő szerint Buzeban van, nem lehetetlen, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Meiseltől ugyanis eddig még csak közvetett forrásokból érkezett hír. Ami Dr. Offenberger brassói ügyvédet illeti, akit körülbelül egy évvel ezelőtt a bukaresti rendőrség teljesen alaptalanul letartóztatott és azóta fogva tartott, újabb jelentések szerint az oláhok magukkal vitték, miután előzőleg megegyező jelentések szerint másfélvi fogházra ítélték. Az a 15 hétfalusi csángó, akiket a visszavonuló oláh katonaság tuszul cipelt magával és akik, tegnapi jelentés szerint, urban vannak Brassó felé, ma estig még nem érkeztek meg. Herfurth Ferenc szász lelkész, akit az oláhok tuszul hurcoltak magukkal Bukarestbe, hazaérkezett Brassóba. Dr. Czell Vilmos brassói sörgyáros hozta haza a nevével egyetemben, akj tudvalevőleg önként követte férjét Oláhországba. Velük együtt érkezett meg a 80 éves Gultz, egykori bányaigazgató és Fogarascher Péter, a Cell-gyár főkönyvelője is, akik szintén oláh fogságból szabadultak meg.

Berlinből távirózzák: Dr. Herfurth brassói ev. lelkész szeptember közepén az oláhok elfogták és Bukarestbe vitték. Dr. Herfurth azt mondja, hogy Meisel brassói r. k. apát-plebánost szállítás közben üttették és bántalmazták. Meisel jelenleg több más kath. pappal együtt Husiban, Moldovában van államfogházban. A fogarasi ev. lelkész a szállítás közben történt bántalmazásokba behalt.

H I R E K.

— **Karácsony napján** a székesegyházban az ünnepi szent misét püspök urunk mondotta. Szent mise alatt Balázs főesperes plebános-kanonok tartott gyönyörű beszédet. Főpásztorunk már a délutáni vonattal a fővárosba utazott, hogy jelen legyen a koronázást előkészítő munkálatoknál.

— **Karácsonyi jótékonyág.** A krisztusi szeretet ereje és hatalma e nehéz idők, súlyos körülményei között is érezette jótékony hatását városunkban, a szenvedés és szegénység enyhítésében. Nemes lelkek elismerésre méltó buzgósággal vetelkedtek a karácsonyi öröm ünnepének rendezésében s jóleső örömmel tapasztaltuk hogy e keresztény szeretet növekedőben van a szívekben. Első sorban kegyelmes Főpásztorunk kezének jósága volt érezhető minden téren, kinek figyelme kiterjedt, kicsinyre öregre egyaránt. A Vörös-kereszt Egyesület helyi szervezete ezer koronát osztott szét a város szegényei között. Az u. n. Erzsébetvárosi kórház sebesült beteg katonáinak kedves karácsonyfa-ünnepben volt részük. 360 beteg nyert gazdag ajándékot a lelkiatyák révén vigasztalást. Ávéd Jákóné, Iovag Ölberg Ottóné, Dr. Csúby Bonifácné, Dr. Roska Miklósné buzgó fáradozását a szenvedők háljája honorálta. Dr. Roska Miklós polgármester nemes szívének megnyilatkozásával itt is találko-

zunk. A róm. kath. fiúiskolában 14 tanuló lett felruházva. Kedves jelenség, midőn Löw Emil IV. oszt. tanuló két szegény társának ajándékoz cipőt soknak pedig teljes ruházatot. A rk. leányiskolában Fuchs Nándorné 12 iskolás leánynak küldött meleg ruhát. A rk. tanonczthonban 20 iparos tanoncz kapott különböző ajándék mellett hasznos ruhadarabot. Tudom őseink szerint karácsonyi örömben volt részük a városi árvaház növendékeinek és állami iskola tanulóinak. Köszönet a nemesszívű adakozóiknak és a fáradhatatlan rendezőknek.

— **A kisszeminiáriumban** tartott karácsonyfa ünnepélyen részt vett a főpásztor, a káptalan, a központi papság, tanári kar, papnövendékek és meghívott vendégek. A szép műsor kellemes élvezetet nyújtott. Tombolatárgyak kiosztása nem egy derűs percet szerzett a jelenlevőknek. Az ünnepélyen igen tartalmas beszédben méltatta Zomora prelátus a karácsonyfa jeletőségét. A tombola tárgyak beszerzése már évek hossza során át főpásztorunk szerető gondoskodásáról tanuskodik.

— **Kimutatás.** A Majlát alapra eddig begyűlt 3393.00 K. félvi kamat 70.90 K. dec. 31-iki állag 3463.90 K. A kárpáti templomra begyűlt 602 K. félvi kamat 13.20 K. dec 31-iki állag 615.20 K. A nemzeti fogadalmi templomra begyűlt 438.00 K. félvi kamat 9.60 K. dec 31-iki állag 447.60 K.

— **Beharangszó.** Köszöntjük a zöld parolét, a zengő magyar szót, Szeged fiait. Köszöntjük bennük a magunk becsületes, tisztességtudó fajtáját, amely erős, de nem erőszakos, amely határozott, de nem kiemelten, amely értelmes szavú, de nem lármás. Köszöntjük a Kárpátok és az Isonzo hőseit, köszöntjük megtépett, megverzett, de szeplőtelen zászlajukat. Áhítjuk szép magyar beszédüket, vidám, tüzes éneküket, amit a Hora-Kloska induló s az erőltén német katonadalok között oly sokáig nélkülöztünk. Találják jól magukat e helyen, ahol nem négyezer év, hanem még a praehistorikus idők lehellete érinti s ennél több: a véres, dicsőséges magyar mult emléke, a Hunyadiak s Bethlen városa fogadja a vitéz szegedieket, édes véreinket.

— **A levélcenzura.** Nagyban méltatlankodnak erdélyi magyarjaink, hogy lefogja Kolozsvárt leveleiket a katonai cenzura s vagy unoton a tüzre hányja vagy négy heti veszteglés után nagylelkűen tovább bocsátja — olvasatlanul. Nem tudnak belenyugodni abba, hogy most, mikor a seregek éle 3—400 kilométerre jár tőlünk, miért kell a kereskedő vagy az iróember multhatatlan, sürgős ügyeinek hetekig hevernie egy kifogástalan egészséggű, de Ausztria szempontjából — úgy látszik — nélkülözhetetlen tisztnek asztalán. Főleg ez fáj a levélró magyaroknak: Hogy is meri az a teljesen idegen, magyarhoz nem értő ember kezében fogni az írását. A vérmesebbek már az erdélyi harcra vonal parancsnokához, József kir. herceghez akartak fordulni, hogy vitesse el a kíváncsi emberkéket kissé közelebb a harctérhez s kímélje meg leveleinket pártfogásuktól. A higgadtabbak azonban eszükbe juttatták, hogy nem illik most ilyen részletek miatt kényeskedni és érzékenykedni. Ha közös hadsereg, akkor vele jár, hogy osztrák

tisztek kezelik a maradék magyar levelezését. Keszik alkalomadtán kemény gerincűnek lenni és megalkuvás nélkül sürgetni a magyar hadsereg felállítását. Akkor majd nem cenzurázzák leveleinket kellemetlen idegenek.

— **Magyarok a tudományterén.** Mult számunkban Zemléni tanárról emlékeztünk meg. Ma újabb hírt hozott a posta. A b. e. X. Piusz pápa által alapított nagy aranyérmét, melyet az nyerhet el, ki a római Gergely egyetemen a legjobb sikerrel vizsgázik 1915-ben egy magyar Dr. Czumbell Lajos nyerte el. Ószinte szívből gratulálunk.

— **Felhívás pályázat benyújtására stá tusi finevelői alapítvány elnyerése végett.** A gyulafehérvári finevelőintézetben 2 Köz-, a kolozsvári Mária Terézia-finevelőintézetében I. Bulbuk M. (családi) 2 Köz-, 2 Mária Terézia- és I. Lipót-féle alapítványi hely üresedett meg. Felkérjük a tisztelendő lelkészkerdő papságot, sziveskedjék erre elsősorban azon legalább járendú bizonyítvánnyal bíró stá tusi gimnáziumi tanulók figyelmét felhívni, akinek szülei a hivatalosan kiürített helyekről tényleg elmenekülve, nagy kárt szenvedtek. Ezen körülmény a pályázati folyamodványon az illetékes lelkész által igazolandó. A szabályszerűen felszerelt kérések az erdélyi püspökhöz címezve, 1917. január 20-ig adandók be. Igazgatótanács.

— **Vizakna-fürdő** vasuti állomásán alul levő vasúthidnál őrtálló katonák elásva találtak és a plebániához beadtak: egy aranyozott Szentségtartót, melyről hiányzik a lunula és az ezt elzáró ajtó. 2. egy aranyozott kelyhet patena nélkül. 3. egy ezüstözött füstölőt tömjéntartóval. 4. egy ampolnatartó ezüstözött tányért. A körülmények ezt mutatják, hogy ez egyházi szerkeket templomablakok rejtették el és pedig nem régen, mert mind jó állapotban vannak. — A kirablott templom plebánosa kellő igazolással e szentelt tárgyakat bármikor átveheti.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Salati F. Gyergyóalfalu. A cikkek megérkeztek. Erős hangjuk és tulzó színezésük miatt nem közölhetjük. A lapot már régen megindítottak minden előfizetőinknek a menekülés előtti címére Ha nem kapják, sziveskedjenek az ottani postahivataloknál megreklamálni.

Székely K. Sepsiszentgyörgy. A lapot megindítottuk. Sziveskedjék az ottani postahivatalnál érdeklődni.

Káplán. Meisel apát-plebánosról csak annyi hír van, amennyit lapunk mai számában közlünk. Nincs hír még a Sósmezei plebánosról Bíró Mihályról és a gymesi plebánosról Boér Jánosról. Reméljük, hogy ró luk is nemskóra kedvező hírt hallunk.

Menekült. Bizony kár volt annak idején olyan nagyon támogatni a nemzeti munka pártot. De hiába még mindig saját káran tanul a magyar.

Kovács G. Köszönjük. Szívből viszonzzuk. A második kívánság nem fog teljesülni. Az üzenetet átadtuk. A cikk jónni fog, de pontos időt nem mondhatunk.

Omega. A szentszék jelenleg is működik és ha dolga akad lelkiismeretesen elvégzi. Azt azonban természetesen találja, hogy a háboru alatt nem igen érnek rá az emberek házassági ügyekkel törődni. Különben is igen sok vadházasságot megszüntet most maga a háboru.

Kezdes mondatársainknak és olvasóinknak boldog újszientendőt kívánunk.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

A főtisztelendő papság becses figyelmébe ajánlja raktárát következő nyomtatványok- és cikkekben:

Januári Relációk.

- I. sz. Reláció Apographa et tabellaris conspectus Matricularum. rsz. 365.
 II. sz. Reláció: Kegyescéli adományok. rsz. 366.
 II. sz. Reláció: U. ez. esp. részére. rsz. 367.
 III. sz. Reláció. Az elmúlt évben tett új alapítványokról rsz. 368.
 IV. sz. Reláció. Az elmúlt évben szerzett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció. Ehez tartoznak:
 1. Pénztári napló, küli, rsz. 370, ive 6 f. ugyanaz beliv, rsz. 370b. ive 6 f.
 2. Rovatos kimutatás az egyház jövedelmező alaptökéiről küli- és beliv rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
 3. Leltár, küli- és beliv rsz. 372, 372b. 8 f.
 4. Kimutatás az év végén vagyoni állapotról küli- és beliv rsz. 374-b. 10 f.
 VI. Reláció. Nyugdíjalap, kisegítőalap részére szóló befizetések. rsz. 375 6 f. (Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés. rsz. 376. 6 f. (Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció: Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gyónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.
 VIII. Reláció: (U. e. esp. részére, rsz. 378.)
 IX. Reláció: Tavaszi koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz. 379. (Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció: Iskol. szoló jelentés. rsz. 380.
 X. Reláció (B. I.): Fiúgyerm. isk. kimut. Esperesek részére rsz. 408.
 X. Reláció (B. II.) Leánygyerm. isk. kimut. Esp. r. rsz. 409.
 XI. Reláció: Hitoktat. szoló jel. rsz. 381.
 XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció: Kath. egyesületekről szóló jelentés. rsz. 383.
 XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció: Plebániái schematismusi adatok. rsz. 385.

- XIV. Reláció: Szerzetesházak schem. adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.)
 Novemberi Reláció.

- XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzvk. Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció: Főesperesi látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.)
 Minden egyes Reláció nyomtatvány ára rendes viszonyok között 6 fillér, most azonban, a papir, nyersanyag és munka-

bér emelése folytán 8 fillérre kellett emelnünk.

Különléle egyházi nyomtatványok:

- Matricula Baptisatorum. Bel és külv. rsz. 389 b. és 389 k.
 Matricula Confirmandi. rsz. 390
 Matricula Copulatorum. rsz. 391.
 Eljegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.
 Matricula Conversorum. rsz. 393.
 Matricula Apostatorum. rsz. 394.
 Matricula Defunctorum. rsz. 395.
 Matricula Mixta Matrimonia. rsz. 396.
 A csupán polgári házasságot kötötték anyakönyve. rsz. 397.
 Úgyviteli napló. 1 old. 10 tétel. rsz. 398.
 Fennti nyomtatványoknak ive 12 fillér.
 Extractum Baptisat. drb. 6 fill. rsz. 399.
 Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.
 Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.
 Bér májusi lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.
 Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.
 Idegen jegyesekről szóló értesítvény. drbja. 2 fillér. rsz. 404.
 Kötelezvény. (Kisebb tökéiről.) (3 f.) 405.
 Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.
 Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.
 Házilátdás, a ház és családnak Jakob apostol szerint való lelki megáldás. 38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Szinezve 2 kor.-val drágább.) ára: példányonként 60 f.
 Pecsétnyomó rézből, 4—6 kor.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Megjelent!

Háború az Argonnekben

írta Kellermann Bernád.

„Az Alagut” világhíru szerzőjének meg-ráó érdekességu könyve ez, mely az egész világháboru legnehezebb és legborzalmasabb harcainak leírását nyújtja.

Ára 3 korona.

Megrendelhető: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Megjelent!

A megrohant és felszabotított Erdély

írta Pilisi Gajos.

A népszerű haditudosító a román háboru kezdete óta járta Erdély harctereit és páratlan érdekességu fejezetekben írja le ezen hadjáratot.

Ára 4 kor.

Fényképészeti cikkek!

gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz

o könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
 egyházi ruha és reverenda szabó
 PECS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltenek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!
 Személyesen is megjelenek.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapított 1838.

GUÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.